

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v **dedičskej veci po nebohej poručiteľke J. Š.**, rodenej P., narodenej X., naposledy bytom T., zomrelej dňa X. so zanechaním závetu, o návrhu navrhovateľky A. B., bývajúcej v T., v dovolacom konaní zastúpenej advokátom JUDr. M. Š., advokátska kancelária B., **o povolenie obnovy dedičského konania**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. 20 D 1742/2006, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 31. januára 2007 sp.zn. 9 CoD 89/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava uznesením zo 4. septembra 2006 č.k. 20 D 1742/2006-25 nepovolil obnovu konania v dedičskej veci po nebohej J. Š., rodenej P., narodenej X., zomrelej X., ktorej sa navrhovateľka domáhala na základe predloženej fotografie, geometrického plánu zo dňa 1.8.1991 a kópie pozemkovej mapy zo dňa 9.7.1991. S prihliadnutím aj na závery uznesenia Krajského súdu v Trnave, ktorý rozhodoval o poslednom odvolaní navrhovateľky dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na povolenie obnovy konania v dedičskej veci po poručiteľke J. Š. v zmysle ustanovenia § 228 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave uznesením z 31. januára 2007 sp.zn. 9 CoD 89/2006 na odvolanie navrhovateľky uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh navrhovateľky o obnovu dedičského konania po nebohej poručiteľke J. Š., rodenej P., r.č. X., naposledy bytom T., zomrelej dňa X. v T. so zanechaním závetu, ktoré bolo vedené pred

Okresným súdom Trnava pod sp.zn. 11D/1693/97 zamietol a o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Zhodne s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že novoobjavená archívna fotografia, či už samostatne, prípadne v spojení s geometrickým plánom a kópiou katastrálnej mapy, nie je takým dôkazom, ktorý by bol spôsobilý privodiť pre navrhovateľku priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Novoobjavená archívna fotografia, i keď nebola predložená v pôvodnom dedičskom konaní, nemôže mať bezprostredný vplyv a dopad na určenie predmetu závetu. Nemôže totiž nič zmeniť na správnosti výkladu vôle poručiťky uskutočnenej v predchádzajúcom dedičskom konaní. K výroku svojho rozhodnutia uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa zmenil len z dôvodu, že okresný súd formuloval výrok v rozpore s ustanovením § 234 ods. 1 O.s.p. Inak považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala včas dovolanie navrhovateľka. Navrhla rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. K prípustnosti dovolania uviedla, že krajský súd zmenil uznesením vo svojej výrokovej časti uznesenie súdu prvého stupňa. Dovolanie proti nemu je preto prípustné podľa § 239 ods. 1 O.s.p. Okrem toho prípustnosť dovolania vyvodzovala aj z ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Uviedla, že postupom prvostupňového súdu v predchádzajúcom dedičskom konaní v roku 2003, jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a to z dôvodu, že ju súd neoboznámil s vyjadrením zákonných dedičov zo dňa 17.02.2003, ktorý bol ich vyjadrením k jej odvolaniu voči prvostupňovému rozhodnutiu. Neumožnil jej tak vyjadriť sa k jeho obsahu, čím došlo aj k porušeniu základnej zásady občianskeho procesu a to zásady rovnosti strán. Súd totiž nezabezpečil týmto postupom účastníkom konania v rozpore s § 18 O.s.p. rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv. Navrhovateľke neumožnil vyjadriť sa ku všetkému, čo sa v konaní udialo, čím zároveň došlo aj k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania. Dovolanie odôvodnila tiež tým, že odvolací súd, ako aj súd prvého stupňa, vec nesprávne právne posúdili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala účastníčka konania, skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Keďže v prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku upravujú ustanovenia § 239 O.s.p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm.b/ veta prvá O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.) alebo ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.) alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.).

Záver o prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p. nie je možné vyvodiť len z toho, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho uznesenia, resp. či formálne odôvodnil svoje uznesenie odkazom na ustanovenie § 220 O.s.p. (ako tomu bolo v posudzovanej veci). V zmysle tohto zákonného ustanovenia je prípustnosť dovolania založená na rozdielnosti (odlišnosti) uznesenia odvolacieho súdu v porovnaní s uznesením súdu prvého stupňa. O rozdielnosť ide v takom prípade, ak okolnosti významné pre rozhodnutie veci boli posúdené oboma súdmi rozdielne. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozhodnutia, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.). Za zmenu uznesenia súdu prvého stupňa odvolacím súdom možno považovať len také rozhodnutie, ktorým odvolací súd po vecnej stránke zmeňuje rozhodnutie súdu prvého stupňa a nahrádza ho svojím iným (rozdielnym) rozhodnutím o veci.

V posudzovanej veci, v ktorej predmetom konania bol návrh navrhovateľky na obnovu konania, súd prvého stupňa rozhodol tak, že obnovu konania nepovolil, t.j. návrhu nevyhovel. Odvolací súd síce vo výroku rozhodnutia uviedol, že uznesenie súdu prvého stupňa zmeňuje, návrh na obnovu však zamietol, t.j. návrhu takisto nevyhovel. Z uvedeného je zrejmé, že napriek použitej formulácii o zmene uznesenia, odvolací súd v porovnaní s rozhodnutím súdu prvého stupňa, rozhodol o podanom návrhu úplne rovnako. Ako to vyplýva aj z odôvodnenia jeho rozhodnutia, uznesenie okresného súdu „zmenil“ len z dôvodu jeho nesprávnej formulácie tak, aby výrok bol v súlade s ustanovením § 234 ods. 1 O.s.p. Inak považoval rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne.

Navrhovateľka teda napadla dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktoré treba považovať za uznesenie, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Keďže nejde o prípad uvedený v ustanovení § 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p., prípustnosť jej dovolania bolo potrebné posudzovať podľa § 239 ods. 2 O.s.p.

V posudzovanej veci odvolací súd vo svojom potvrdzujúcom uznesení nevysslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Nejde ani o prípady, v ktorých by bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, resp. o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovolanie preto nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 písm.b/ a c/ O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Pokiaľ dovolateľka tvrdila, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ale v inom, než tomto konaní (v predchádzajúcom dedičskom konaní), treba uviesť, že odňatie možnosti konať pred súdom znamená taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní využiť procesné oprávnenia, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Vylúčenie účastníka konania z realizácie jeho procesných práv musí teda nastať v dôsledku nesprávneho postupu súdu v určitom konkrétnom konaní. To znamená, že odňatie možnosti konať pred súdom sa vždy viaže na určitú, konkrétnu vec. Účastník konania môže uvedenú vadu s úspechom uplatňovať len vtedy, ak nastala v tom konaní, ktoré účastník dovolaním napáda (v danom prípade vo veci obnovy konania). Pre posúdenie prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. nie je preto právne významné tvrdenie účastníka o odňatí možnosti konať pred súdom, ku ktorému malo dôjsť v predchádzajúcom právoplatne skončenom konaní. Nič totiž navrhovateľke nebránilo, využiť právo podať tento mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu, v tomto predchádzajúcom konaní.

Dovolací súd sa preto v rámci skúmania prípustnosti dovolania námietkou navrhovateľky spočívajúcou v tom, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, ale v inom, než tomto konaní, nezaoberal.

Keďže v prejednávanej veci dovolanie navrhovateľky smerovalo proti uzneseniu odvolacieho súdu, proti ktorému podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je a neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože účastníkom v súvislosti s dovolacím konaním žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. novembra 2008

**JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová